

Formand Mari-Ann Petersens beretning til FOA SOSUs generalforsamling 2019

Fagforeningen er en del af et stort fagligt fællesskab, som arbejder for ordentlige løn- og arbejdsforhold. Fællesskabet forhandler overenskomster med arbejdsgiverne, og det er vores opgave sammen at sikre, at de overholder dem. Fagforeningen arbejder også for at forbedre velfærdssamfundet, og de fleste medlemmer arbejder på arbejdspladser, som er afhængige af økonomi og styreformere i den offentlige sektor.

Derfor er vi på mange måder en politisk og meget aktiv fagforening. Vi har holdninger, og vi søger indflydelse, også politisk. Men vi får kun indflydelse, hvis vi kæmper sammen. Alle tillidsvalgte og alle medlemmer. Derfor beslutter vi også sammen, hvad vi skal arbejde for at ændre eller forbedre.

Og derfor udvikler bestyrelsen strategier, politikker og handleplaner for vores arbejde. Hvad mener vi? Og hvordan skal vi gribe det an? Og derfor lægger vi stor vægt på at uddanne alle tillidsvalgte – og derfor inviterer vi til medlemsmøder og kommer ud på arbejdspladserne og skolerne – for vi skal stå sammen om at ændre det, der ikke er i orden.

Sidste år besluttede vi at arbejde for at påvirke Folketingsvalget og grundlaget for en ny regering. Op til valget sagde vi, at der er brug for en ny politik. En politik der sætter fællesskabet og den fælles velfærd i højsædet, og vi anbefalede at stemme for velfærd. Vi fik en ny regering – der er meget at rette op på – og der er masser af valgløfter, vi vil holde den nye regering op på.

Pengene til velfærd har i årevis ikke engang kunnet følge med det stigende antal borgere. På 9 år er der blevet 33.000 færre offentligt ansatte, og samtidig er befolkningen vokset med 270.000. Antallet af ansatte pr. ældre var sidste år det laveste i de sidste 10 år, og derfor får markant færre ældre hjemmehjælp. På 10 år er antallet af visiterede timer faldet med 6½ mio. Hver tredje af de svageste hjemmeboende ældre bor i dag i eget hjem uden den hjælp, de har brug for. Vi taler om 73.000 svage ældre.

Psykiatrien har i årevis været så underfinansieret, at konsekvenserne er både alvorlige og mærkbare. Der er ikke sengepladser nok, der er ikke personale nok, der er ikke tid nok. Den nye regering skal sætte handling bag ordene om en styrket psykiatri. Det er et klart svigt, når borgerne ikke får den behandling, de har brug for, og i værste fald udsættes de ansatte og de øvrige borgere for fare.

Og mens det ikke går godt for de offentlige hospitaler, så går det rigtig godt for privathospitaler og klinikker. Sidste år havde de et samlet overskud på 50 millioner kroner, og det offentlige betalte over 1½ mia. til privathospitalerne.

Selvom den nye regering har prioriteret velfærd i de første aftaler, er det desværre langt fra nok til at rette op på mange års underfinansiering. Ved økonomiforhandlingerne med kommunerne blev der tilført ½ mia. kr. mere end sidste år, men der er brug for langt mere. Også regionerne fik tilført mere, men skal stadig finde besparelser for mindst en halv milliard, så sundhedsvæsenet er absolut ikke i bedring.

Finansloven for næste år er endnu ikke forhandlet på plads. Det ser dog ud til, at der bliver givet til velfærd og uddannelse, men der er brug for meget mere, hvis regeringen skal leve op til valgløfterne og de forventninger, der er til en ny politik.

Og så er der altså også lige budgetloven! Den blev vedtaget i Folketinget i 2012, fordi Danmark tilsluttede sig EU's Finanspagt. Budgetloven betyder, at Folketinget hvert år skal beslutte, hvor mange penge der må bruges på service i det offentlige. Og bliver det ikke overholdt, bliver kommuner og regioner straffet økonomisk gennem beskæring af bloktilskuddet. Det har betydet, at især kommunerne i årevis har brugt mindre, end der egentlig var afsat i deres budgetter. På 7 år er der underforbrugt 23 mia. kr. Det er rigtig mange penge til velfærd, vi er gået glip af.

Folketinget skal i starten af næste år gennemføre en revision af budgetloven. Desværre er der ikke politisk flertal for helt at skrotte den, men der er dog en voksende kritik af loven. Fagforeningen har sammen med en række andre fagforeninger i København dannet initiativet "Skrot budgetloven". Herigennem lægger vi politisk pres for at komme af med loven, fordi den ødelægger mulighederne for at løfte velfærden.

Sidste år besluttede vi også at fortsætte arbejdet med at få især kommunerne til at gøre noget ved, at der er mangel på uddannet social- og sundhedspersonale. Og her må jeg bare sige: Det går rigtig langsomt! Vi har talt og talt med kommunerne, og vi er kommet med rigtig mange forslag til, hvordan de kan gøre området langt mere attraktivt og dermed tiltrække medarbejdere. Men der sker meget lidt!

Vi har f.eks. peget på, at det er faglært område – så der skal uddannes mange flere. Der skal laves uddannelsesaftaler, og der skal sikres gode praktikforløb med praktikvejledere, der reelt har mulighed for at være det.

En ordentlig løn er også en forudsætning for, at arbejdsområdet er attraktivt. Lønstigningerne fra overenskomstfornyelserne sidste år gav noget, men det er ikke nok. Vores områder er stadig lavtlønsområder og ramt af det helt vildt urimelige, at fordi det er et kvindeområde, så er lønnen bare lavere. Manglen på vores medlemmer skal også bruges til at løfte lønnen lokalt. Og det har fagforeningen og alle tillidsrepræsentanter arbejdet ihærdigt med også i det forløbne år.

Og så roder arbejdsgiverne altså med lønnen! Og derfor er det helt nødvendigt, at vi hjælper medlemmerne med at tjekke lønnen. Bare det sidste år har der været rod i lønnen for mindst 1½ million kr., som arbejdsgiverne har måttet efterbetale.

Ordentlige arbejdsforhold ville jo unægtelig også gøre, at flere ville uddanne sig og arbejde inden for vores fag. Bare et enkelt eksempel på helt urimelige vilkår for en af vores medlemsgrupper, nemlig handicaphjælperne. For at spare penge har politikerne i København netop sløjft handicaphjælpernes 6. ferieuge. Og det har de gjort med åbne øjne, for fagforeningen henvendte sig til samtlige politikere og advarede mod det. En så tåbelig beslutning vil selvfølgelig gøre det sværere at få ansat handicaphjælper i København – man kan få job alle steder, så hvorfor skulle man vælge at arbejde dér?

Der er mange andre områder, hvor kommunerne kunne gøre jobbet mere attraktivt, men det sidste jeg vil nævne er, at der skal gøres op med, at kvindefag er = deltidsjob.

På social- og sundhedsområdet er 85 procent ansat på deltid, men en fjerdedel af dem vil gerne op i tid. Det svarer til mere end 2500 flere stillinger på ældreområdet. Men ud af alle de stillinger, der blev slået op i årets første halvår, var kun 16 procent fuldtidsstillinger. Så måske ville det hjælpe lidt på rekrutteringen, hvis kommunerne faktisk begynder at slå flere fuldtidsstillinger op.

Det er ikke nødvendigvis let at få flere til arbejde fuldtids, men muligheden skal være der, og kommunerne kan gøre en stor indsats for at forbedre arbejdsforholdene, så flere vil gå op i tid. Deltidsarbejde på et lavtlønsområde rammer ikke kun økonomien her og nu – det vil mærkes hele livet, også som pensionist.

Ledigheden er heldigvis meget lav. Fagforeningen og A-kassen arbejder tæt sammen for at få de ledige i job hurtigst muligt, også i samarbejde med tillidsrepræsentanterne. Vi har derfor alle forudsætninger for at lykkes godt med det nye A-kasseforsøg fra 1. januar, hvor A-kassen overtager kontaktførelsen i de første tre måneder, i stedet for at de ledige skal i kommunernes jobcentre.

A-kassen deltager også på skolebesøgene og på arbejdspladsbesøg - for A-kassen er ikke kun for de ledige. I A-kassen kan alle medlemmer få råd og vejledning til jobansøgninger, til uddannelse, til brancheskift og meget mere.

2019 har i hele fagbevægelsen været "Arbejds miljørepræsentanternes år", hvor der er blevet sat mere fokus på deres muligheder for at gøre en forskel for arbejdsmiljøet.

Året blev startet med et stormøde i Odense, som samlede arbejdsmiljørepræsentanter fra hele landet, og det afrundes den 12. december med endnu et stormøde i Odense.

Fagforeningen har haft fokus på uddannelse af arbejdsmiljørepræsentanterne - og med stor tilslutning. Lokalt er der også alle steder blevet arbejdet med at skabe gode netværk mellem tillids- og arbejdsmiljørepræsentanterne.

Det er et fokus, vi fastholder også i det kommende år, hvor der blandt andet vil blive afholdt to fælles konferencer for tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter, som har været et ønske fra de tillidsvalgte. Der er brug for at arbejde sammen og stå sammen, hvis det skal rykke noget på arbejdspladserne.

Og det er der i den grad brug for. Over halvdelen af alle opsigelser skyldes sygdom, og mange er arbejdsrelateret. Men ingen skal blive syge af at passe deres arbejde, der skal være et sundt og sikkert fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Alt for mange medlemmer har desværre en arbejdsdag, hvor de er udsat for vold, for trusler om vold og for digital chikane. Behovet for navnebeskyttelse har været et nødråb fra medarbejdere i psykiatrien i snart mange år. Fagforeningen rejste det allerede på den forrige kongres – og det gjorde vi så også igen her på den sidste. Forbundet arbejder politisk for at få ændret i reglerne for dokumentation, så medarbejderne sikres anonymitet f.eks. i form af tjenestenummer. I vores Region arbejder både FOS - det faglige samarbejde, som omfatter alle faggrupper – og regionens øverste MED-udvalg med at påvirke ministeren og sundhedsudvalget med anbefaling om, at personalet bruger initialer, når der dokumenteres.

Desværre ligger Social- og sundhedsområdet markant højere end alle andre brancher over førtidspensionering på grund af nedslidning eller arbejdsskader. Lige nu er der 579 arbejdsskadesager i

fagforeningen, og det seneste år har fagforeningen medvirket til, at medlemmer har fået i alt 2,6 mio. kr. i erstatning for varigt med, og oveni kommer erstatninger for tab af erhvervsevne.

Der er netop nu indgået en ny aftale fra 1. januar om seniorpension. Den kan bevilges seniorpension fra 6 år før folkepensionsalderen, hvis det vurderes, at man maksimalt kan arbejde 15 timer om ugen, og man har været 20-25 år på arbejdsmarkedet. Det er godt, og nedslidte skal have ret til en værdig tilbagetrækning. Men ingen skal arbejde, til man er slidt ned. Alle skal have ret til mange gode år efter et langt arbejdsliv. Derfor er det nødvendigt, at Velfærdsforliget fra 2006 opsiges. Det er den aftale, der blandt andet gør, at pensionsalderen bliver ved med at stige, så unge i dag kan se frem til at skulle arbejde, til de er 74 år.

FOA's kongres vedtog en udtalelse, som kræver Velfærdsforliget opsagt. Heller ikke det er der i dag politisk flertal for, og der er nogen, der siger, der ikke er råd til at opsiges Velfærdsforliget. Men selvfølgelig er der råd til det. For eksempel kan der snildt findes 12 mia. kroner hvert eneste år bare ved at rulle skattelettelserne under den borgerlige regering tilbage. Det drejer sig ene og alene om politiske prioriteringer – det drejer sig om, hvem vi prioriterer. Mennesker der har et langt arbejdsliv bag sig? Eller tilskud og skattelettelser til de velhavende?

Hvis vi vil forbedre arbejdsforholdene og arbejdsmiljøet skal vi stå sammen om det, og vi skal være rigtig mange medlemmer. Sidste år besluttede vi, at vi i dag skulle være 200 flere erhvervsaktive medlemmer. Det er desværre ikke gået så godt, som det burde.

Vi er faktisk rigtig mange medlemmer— 16.800 - og vi er ret gode til at få nye med i fællesskabet. Og der arbejdes med det. Alene i det første halvår har der været 60 arbejdspladsbesøg og besøg på skolerne. Tillidsrepræsentanterne arbejder med det på arbejdspladserne, hvor faktisk 3 ud af 4 er medlemmer. Og vi har fået masser af nye medlemmer det sidste år – ca. 1700 nye medlemmer. Det er ret godt! Men samtidig – og det er det, der giver os problemerne – så er ca. 1900 blevet udmeldt. Og derfor er vi reelt set 180 færre medlemmerne end for 1 år siden. Rigtig mange medlemmer har nået en alder, hvor de overgår til at være efterlønnere og pensionister, og nogen skal selvfølgelig skifte fagforening, fordi de holder op med at arbejde på vores område, men dertil kommer, at for mange bare glider ud igen.

Vi bliver nødt til at gøre en stor og fælles indsats. Der vil blive flere ansat på vores områder de kommende år, og vi skal være klar til at modtage dem - få dem ind i fællesskabet på arbejdspladserne – og ikke mindst få dem til at blive. At 3 ud af 4 allerede er medlemmer kan jo også være en god grund til at tage en runde på jeres arbejdspladser og få de sidste med. For det betyder jo også, at 1 ud af 4 ikke er medlem!

Som bekendt har FOA lige holdt kongres. Her fra fagforeningen var vi 32 delegerede, som bidrog med gode indlæg til beretningsdebatten og beslutningerne om, hvad FOA skal arbejde med de næste 4 år.

Vi var også aktive i forhold til, at kongressen vedtog udtalelsen om en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og krav om at stoppe den stigende pensionsalder.

Kongressen vedtog et Målprogram for de næste 4 år – og i øvrigt også at kongresserne kun holdes hvert 4. år. I centrum for Målprogrammet står arbejdet med at styrke velfærdssamfundet og medlemmernes arbejdsvilkår, arbejdsmiljø, løn, uddannelse og anerkendelse.

Det er nu Hovedbestyrelsens opgave at gøre målprogrammet konkret. Vi skal også senere i aften drøfte vores arbejdsprogram, og hvordan vi følger op på kongressens beslutninger.

Til foråret skal der forhandles nye overenskomster på det private arbejdsmarked. I de seneste måneder har de privatansatte medlemmer haft mulighed for at sende forslag til, hvilke krav FOA skal rejse. Der er kommet 140 krav, faktisk 50 mere fra ikke-medlemmer, eller medlemmer der ikke er privatansatte. Det er rigtigt godt at se, at vores privatansatte medlemmer er blevet aktive og engagerer sig i overenskomstfornyelsen. Kravene drejer sig primært om løn, om godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø og penge til uddannelse. Fagforeningen fremsender kravene til Forbundet og inddrager medlemmerne hele vejen igennem frem til urafstemningen.

I 2018 var det fantastisk at se og mærke, hvordan de privatansattes fagforeninger og medlemmer bakkede op om de offentligt ansattes overenskomstfornyelse. Vi vil naturligvis også stå skulder ved skulder med dem, hvis de får brug for det, når deres overenskomster skal forhandles på plads.

På det offentlige område er det jo først i 2021, at overenskomsterne igen skal fornyes, men allerede nu til foråret starter forberedelserne. FOA's Hovedbestyrelse har haft en første drøftelse af kravene, og der er ingen tvivl om, at også i 2021 kommer lønnen i centrum. Vi vil igen stille krav om, at lønstigninger gives i kroner og ikke i procenter som nu. Så længe det gives i procenter, sker der hele tiden en skævdeling til fordel for de højest lønnede – jo højere din løn er, jo mere giver 1 procent jo. Og så vil det dreje sig om at få uddannelseskra v ind i overenskomsterne – og at der bliver en reel ret til fuldtidsstillinger, også for kvindefagene.

Fagforeningen er et fællesskab med 16.800 medlemmer. Alle sammen ønsker vi at udføre det bedste arbejde med høj faglighed til gavn for andre mennesker og for velfærdssamfundet som sådan. Medlemmerne brænder for mennesker og for at give pleje og omsorg og gøre en forskel for andre. Derfor er det fantastiske uddannelser og job, vi har – men de kan blive bedre – og det skal vi blive ved med at kræve retten til.

Vi har lige fejret 120 året for stiftelsen af Tjenestepigernes Fagforening i København. Dengang krævede de højere løn, fast arbejdsdag fra kl. 7 til 19, betalt overarbejde, fri hver anden søndag eftermiddag, eget værelse og ordentlig kost, ret til uddannelse og sikring af alderdommen. Det er egentlig de samme krav, vi kæmper for i dag. Overholdelse af arbejdstidsaftalen, højere løn, et godt arbejdsmiljø, høj faglighed, og bedre pension. Det betyder ikke, at der ikke er sket noget overhovedet siden dengang. Det er der jo helt klart. Men kernen i det faglige arbejde vil altid vil være at sikre medlemmerne ordentlige løn og arbejdsforhold.

Og det, tænker jeg, er kernen i vores arbejde også i det kommende år. Det gælder om at holde fast. Holde fast på vores krav – OG holde politikerne fast på deres løfter om mere velfærd.

Til næste år skal vi også have valgt ny formand for fagforeningen, for jeg går på pension i slutningen af august. Så det her var også min sidste beretning, og den vil jeg slutte nu - med at sige TAK – tak til alle jer medlemmer for indsatsen og opbakningen i det forløbne år. Tak til alle jer tillidsvalgte, også i

Seniorklubben. Tak til bestyrelsen for jeres ledelse af fagforeningen og tak til fagforeningens medarbejdere, som hver eneste dag gør en forskel for vores medlemmer.